

EEN NIEUW BEGIN, HET ONTLUIKEN VAN DE LENTE

Twee maanden zijn net gepasseerd. Twee maanden van luikjes open maken. Al ons materiaal doorpluizen. Heel veel mensen leren kennen. Onze Natuurtuin leren kennen.

Qua timing kon het niet beter. De start van een nieuwe cyclus, zowel in de tuin als voor mezelf. De krokussen kwamen als eerste piepen en vormden een sprookjesachtig paars tapijt. Met dank aan alle vrijwilligers die hen het zonlicht gaven door de dikke laag eikenbladeren weg te halen.

Hierna volgden in snel tempo de narcissen, de sneeuwkllokjes en het speenkruid. Ook de daslook zal, op het moment dat ik dit schrijf, niet lang meer wachten om z'n bloemen aan de wereld te tonen.

Dit hebben de hommels geweten. Hun koninginnen zijn de enige die overwinteren. Bij de eerste zonnestrallen ontwaken ze uit hun diepe slaap. Voldoende nectar zoeken is dan een grote uitdaging, waar ze niet altijd in slagen.

Op een koude maar zonnige februariochtend vond ik een dode steenhommel in onze tuin. Althans, dat dacht ik. Gefascineerd nam ik haar mee naar binnen om haar van dichtbij te bekijken. De plotse warmte bracht weer beweging in haar lijfje.

Het internet vertelde me dat verzwakte hommels veel voorkomen deze periode. Suikerwater kan hen terug op krachten brengen. Maar opgelet, geef hen geen honing want dit kan ziektes overdragen.

Zo gelezen, zo gedaan. Op een bordje, in het zonlicht, gaf ik de steenhommel te eten. Het duurde niet lang voor ze weer helemaal op krachten was. Ik had geen ambitie om haar nog langer als huisdier op m'n bureau te houden. Onder de Amerikaanse eik koos ik de grootste krokus uit, om haar daar, in de warme winterzon, weer vrij te laten.

Hopelijk zien we haar nakomelingen deze lente en zomer zoemend door de Natuurtuin vliegen.

Waar ben ik, behalve hommels te eten geven, zoal mee bezig deze periode? Wel, we hebben besloten een oude traditie terug op te 'pikken' en eind mei een nieuwe editie van 'Kip Kakel' te organiseren. Dit in samenwerking met de Kinderboerderij. Kip kakel is een publieksactiviteit gericht op jonge kinderen en hun begeleiders. Het concept blijft behouden, maar ik geef er mijn eigen creatieve draai aan. Ben je benieuwd? Schrijf dan 21 mei alvast in je agenda en neem je kinderen, kleinkinderen, nichtjes of neefjes mee!

Ook de scholen kunnen we binnenkort verrassen met een kersverse les. Het wordt een les die me thematisch gezien na aan het hart ligt, over 'voedsel uit de natuur'. Deze is ontwikkeld door

een externe partner, Tom Haage. Hij maakte er een oermens game van. Op 15 maart gaf hij ons een training en kon ik met de educatievrijwilligers de les zelf ervaren. Wil je meer weten? Lees dan zeker verder in deze nieuwsbrief.

Heeft dit thema je interesse geprikkeld en ben je benieuwd naar welke wilde planten uit de Natuurtuin als voedsel kunnen dienen? Op zondag 16 april trek ik met een groep geïnteresseerden op pad, op zoek naar deze eetbare en geneeskrachtige planten. Lang zullen we niet moeten zoeken, de meest algemene onkruiden zullen deze dag de show stelen.

Tot zover de hoogtepunten. Er is vast en zeker nog meer te vertellen. Jullie weten mij te vinden, van dinsdag tot vrijdag in de Natuurtuin. Tot binnenkort!

Lene
Educatief Medewerker

EDUCATIE VOOR 15-17-JARIGEN VAN HET RIJKS

Via het kernteam werd aan Saskia H. en mij gevraagd of wij een afspraak wilden maken met een docent van het Rijks. Dit voor een rondleiding in de tuin van een aantal leerlingen van de afdeling Recreatie in verband met een lesopdracht.

Die opdracht was: maak een horeca-activiteit gecombineerd met een natuurspeurtocht voor kinderen van ongeveer 5 tot 12 jaar. Toen kwam natuurlijk de educatieve Natuurtuin in beeld. 't Rijks ligt voor de deur! Om de speurtocht succesvol te laten verlopen, stelde de docent voor om de leerlingen eerst zelf een bezoek te laten brengen aan de tuin. Het was de bedoeling dat zij, zonder hulp of tips van Saskia en mij, de speurtocht helemaal zelf in elkaar knutselden.

Met deze informatie spraken wij af om dit op 30 november te gaan doen. De groep en de docent stonden klaar bij het informatiebord aan de ingang van de tuin. Na een algemene kennismaking namen Saskia en ik de groep mee in een vogelvlucht door de geschiedenis van de tuin. Vanaf de metamorfose van speeltuin met pierenbad - ik heb er zelf nog gespeeld – tot de huidige vorm.

Daarna zijn we de tuin ingegaan om alle op het informatiebord vermelde biotopen te bekijken en er wat over te vertellen. Hierbij lieten wij de informatie afhangen van de vragen die de groep stelde. Ervaring heeft

ons geleerd dat teveel informatie bij deze leeftijdsgroep (15 – 17 jaar) de spanningsboog snel laat verslappen..... Dit werd overigens, later, door de docente bevestigd!

Aan het einde van de toer en na beantwoording van nog wat vragen, werden Saskia en ik bedankt voor de rondleiding en de informatie en werden we ook nog verrast met een leuk presentje van 't Rijks.

Later kreeg ik via, via, een berichtje geplaatst op facebook waarin 't Rijks zijn tevredenheid aangaf, voorzien van een foto. Altijd leuk te horen, en hopelijk draagt dit bij tot meer aandacht voor onze mooie Natuurtuin!

Henny
Vrijwilliger Educatie

WE HEBBEN 2023 INGELUID

Op de eerste vrijdag na de kerstvakantie hebben we na jaren weer eens een nieuwjaarsbijeenkomst gehouden. Eindelijk kon dat weer na de corona jaren. Het was lekker druk en de taart en cake was heerlijk. We hadden dit jaar 4 statafels geregeld zodat er voldoende mensen konden staan (en hun kopje weg konden zetten) maar er was ook een plek waar mensen konden zitten aan de grote ronde tafel.

Peter had een schitterend verhaal waarin hij ons fantasierijk meenam onder de grond van de Natuurtuin via een geheime trap onder het luik bij het moeras...en in zijn tocht nam hij Lene mee...

Lene is onze nieuwe beroepskracht voor de natuureducatie.

Na dit spannende verhaal hield Stijn, onze voorzitter een toespraak waarin hij ieder van ons preees en kort terugkeek op het afgelopen jaar.

Nadat ieder een glas bubbels had werd er een toost uitgebracht en zijn we gaan borrelen en daarna gaan eten.

Veel van onze vrijwilligers hadden weer allerlei lekkers gemaakt en gelukkig was er genoeg voor iedereen.

Ook het opruimen werd met vereende kracht gedaan waardoor ieder weer op tijd naar huis kon.

Kortom een geslaagde bijeenkomst.

Marja Luyben

NL DOET 11 maart 2023

Beemdkroon, Beemdooievaarsbek, Blauwe knoop, Bosroos, Donkere ooievaarsbek, Duifkruid, longkruid, Gewone Brunel, pimpinel, Knikkend nagelkruid, Lange viooltje, Margriet, Slanke Steenanjer, Veldsalie, Wilde cichorei, Wilde Marjolein, Zeepkruid.

Het creëren van meer biodiversiteit in het moeras en het tweede deel van de bijen- en vlindertuin

Dit jaar zijn we met NLdoet 2023 verdergegaan met het tweede deel van de bijen- en vlindertuin. Vorig jaar met NLdoet hebben we deel 1 gemaakt.

Daartoe hebben we het laatste deel van de roggeakker voorbereid door de grond verder te verarmen. De dikke klei die op dit gedeelte ligt is zo vast dat hij bijna niet te keren is en daardoor groeit er weinig op. Dat verarmen doen we door het opbrengen van geel zand die we vermengen met de relatief zware klei die er nu ligt. Dit jaar zijn de volgende planten op dit deel uitgezet:

Betonie, Bieslook, Dagkoekoeksbloem, Echte valeriaan, Gevlekt Hemelsleutel, Kleine ereprijs, Maarts sleutelbloem, Wilde kamperfoelie,

Dit alles met behulp van NL Bloeit! met Arjen Vernhout. Ter ondersteuning van de bevruchting van de perenboom in de oude boomgaard (die staat nu te alleen) hebben we ook twee perenbomen geplant tussen de nieuwe bessenhaag en de roggeakker.

Ook hebben we de voorwaarden verbeterd om in het “ommuurde” deel in het moeras meer biodiversiteit mogelijk te maken. Dit hebben we als volgt aangepakt. Het toevoegen van kleigrond (die we af hebben moeten steken van de bovenstaande bijtuin) in het moeras zodat de bodem vruchtbaarder zal zijn waardoor er meer kans is dat meer verschillende soorten planten gaan groeien. Dit is de derde keer dat we dit proberen. We gaan in het moeras de volgende planten erbij zetten: *Lidsteng (Hippuris vulgaris)*, *Drijvend Fonteinkruid (Potamogeton natans)*, *Waterranonkel (Ranunculus aquatilis)*, *Vijvermossel (Anodonta anatina)*.

We hebben gewerkt van 9.30 tot rond 13.00 uur en daarna genoten van een heerlijke lunch. Het aantal vrijwilligers van buiten de Natuurtuin viel dit jaar tegen maar toen we dit kenbaar hadden gemaakt kwamen er genoeg “bekende” vrijwilligers om het werk voor elkaar te krijgen. Heel fijn.

Marja Luyben
(onderhoud)

MIEK SCHELLEKENS

In deze rubriek interviewen we een van onze vrijwilligers. Dit keer is het Miek, de coördinator van de Bloemen- en kruidentuin.

Vanuit welke achtergrond ben je ooit (wanneer) met de Natuurtuin in aanraking gekomen?

Dat is al jaren geleden. In 1990 kwamen wij (Jos en onze twee kinderen) in Jonkerbosch wonen. Een wandeling door de Goffert werd al snel een veel voorkomende activiteit en onze nieuwsgierigheid werd gewekt door een klein gebouwtje met een mozaïek uitbeelding op de muur. Toen we de loopsluis ontdekten kwamen we in een soort paradijsje. Een heerlijk rustig oord waar ze, zo hoorden we later van onze kinderen, kikkers en waterbeestjes en bloemetjes ontdekten omdat ze met de klas de tuin in gingen. Pas later toen ik al met pensioen ging ontdekte ik de details van de tuin. Ik volgde de IVN-gidsencursus en genoot van de ‘kennis der natuur’ die ik me eigen maakte. Ook de bomencursus van IVN drukte me met de neus op de vele natuurfeiten. Toen ik op een open dag (het regende dat het goot) Saskia ontmoette en met haar sprak over de mogelijkheid om als vrijwilliger hier te werken was mijn besluit snel genomen. Lekker dichtbij en bezig zijn met de natuur waarvan ik intussen de smaak te pakken had.

Welk werk verricht je binnen de Natuurtuin? Kun je dit kort omschrijven?

Ik ben coördinator van de kruiden- en bloementuin. Als coördinator is het mijn taak om te zorgen dat de vrijwilligers weten wat er van hen kan worden verwacht (ik doe een intake), dat ze een prettige en veilige werkomgeving hebben (op tijd pauzeren en jaarlijks een leerzaam en gezellig uitje) en dat ze hun eigen inbreng kunnen hebben binnen de doelstelling van de Natuurtuin.

Elke dinsdag werken we met 11 vrouwen afwisselend in de kruidentuin en/of bloementuin. In de *kruidentuin* hebben we verschillende themabedden, zoals het verfbed, geurbed en tastbed. Het belangrijkste doel is dat de kinderen in de tuin kunnen ontdekken dat planten verschillende eigenschappen hebben. Dat de bladeren bv. zacht kunnen aanvoelen (ezelsoor) dat er verschillende bloemvormen zijn (gevekt longkruid en goudsbloem) dat de planten geneeskrachtig kunnen zijn (vingerhoedskruid/digitalis).

Iedereen heeft een eigen 'bed' onder haar hoede. Daarnaast ontwikkelen we gezamenlijk nieuwe ideeën die we afhankelijk van wie er tijd en ruimte heeft ook samen uitvoeren. Onlangs is bijvoorbeeld het 'kleurenbed' helemaal opnieuw aangepakt. Er is eerst een tekening gemaakt en een selectie van welke planten erin moeten komen om het vervolgens stapsgewijs uit te voeren.

Ook de composthoop die achter de kruidentuin ligt valt onder onze verantwoordelijkheid. Alle 'groen' dat we uit de kruidentuin komt gaat op de hoop. In het voorjaar hebben we dan eigen compost.

In de *bloementuin* is het elk jaar een klus om mooie natuurboeketten te krijgen. De laatste jaren zijn we daarin aardig geslaagd. We hebben de indeling gewijzigd door organische borders te maken, hebben veel inheemse planten aangeschaft in nauwe samenwerking met NIBloei!. We beginnen in juni met het samenstellen van de eerste boeketten (korenbloem en bolderik) om het seizoen in september/oktober af te sluiten met de laatste boeketten (dahlia en cosmea). In het winkeltje van de Kinderboerderij staan ze te koop. Nieuw voor komend jaar is een druppelsysteem, waarbij m.b.v. een tijds klok de bewatering 's nachts kan plaatsvinden.

Kun je ook aangeven wat je ontleent aan dit vrijwilligerswerk?

Het is heerlijk om met een groep gelijkgestemden te werken in de natuur. Het geeft structuur aan de week, ik leer van de anderen en heb lol met hen. Ik kan mijn vaardigheden gebruiken zoals organiseren en samenwerken en vind het leuk om kennis te delen.

Je werkt al lang bij de Natuurtuin. Welke veranderingen zie je in de loop van de tijd?

Ik vind dat de Natuurtuin hoe langer hoe mooier wordt. De verschillende landschappen komen beter uit de verf, er vinden verfraaiingen en verbeteringen plaats: de beregening is duurzamer, er zijn meer nestkasten opgehangen, de tuin is veel vriendelijker gemaakt voor insecten.

Ook merk ik dat de bekendheid van de Natuurtuin toeneemt, er komen meer bezoekers in de tuin. Er is ook meer animo voor het werken als vrijwilliger in de tuin, in elk geval wel in de kruiden- en bloementuin.

Jammer vind ik wel dat het vandalisme niet afneemt.

Tot slot een vraag: Wil je een jeugdervaring waarin je de natuur beleefde met ons delen?

Op de lagere school had ik veel belangstelling voor alles wat met natuur te maken had. Het vak 'kennis der natuur' scoorde bij mij hoge punten. Het herbarium dat we moesten maken heb ik nog en ik kan me nog als de dag van gisteren herinneren dat ik thuis drukdoende was om het gevuld te krijgen met allerlei gedroogde plantjes. Herderstasje en muizenootje ploppen zo weer op als ik er aan denk. We hadden ook een eigen schooltuintje wat ik te gek vond en als het mooi weer was mocht ik soms 's avonds na het eten gaan werken in mijn tuintje.

Ik kwam uit een groot gezin en met mijn oudste broer ging ik regelmatig op pad om vogels te spotten. Het boekje 'Ken en Geniet' koester ik nog en het uitblazen van de eitjes die mijn broer spaarde vond ik een hele belevenis. Ik zou er nu niet meer aan moeten denken.

'OERMENS GAME' EEN NIEUWE LES

Op woensdag 15 maart gaf Tom Haage de educatievrijwilligers een demonstratie van de "Oermens Game" een les voor groep 7, 8 van de basisschool.

Waar zou je als mens in de oertijd je voedsel kunnen vinden in onze tuin? Geen boter, kaas en eieren spel dus, maar een zoektocht in de tuin naar voedingsstoffen zoals eiwitten, koolhydraten, vitamines en medicijnen.

Zou je in onze tuin in de oertijd kunnen overleven?

Wij gingen, onder leiding van Tom, in de tuin op zoek naar planten en dieren, die geschikt waren voor de opdracht. Er was veel te vinden, zoals paddenstoelen, jeneverbes, paardenbloemblad, struikheide, berkenbast, kikkers en pissebedden. Een van onze vrijwilligers vroeg zich af of je de pissebedden zomaar kon opeten, in ieder geval zou het een lekker krokant hapje kunnen zijn. Ook gaf Tom veel aandacht aan didactische vaardigheden, die we goed kunnen gebruiken in onze lessen.

Tip: Blijf altijd lachen!

Gelukkig overleefden wij de oertijd op game level comfort 2, iedereen had het warm en zelfs een gevulde buik van het bananenbrood bij de thee! Het was een gezellige en leerzame middag.

Marijke van Meekeren
Vrijwilliger Educatie

LES-WEGWIJZERTJES

Onderhoud bedankt! Zo raken we de weg niet meer kwijt.

VOGELS ONTDEKKEN IN HET GOFFERTPARK

Zondag 14 mei 9.00 uur. Vogelexcursie

Tijdens de Nationale vogelweek 2019 gaan we in de Natuurtuin Goffert en in het omliggende stadspark ontdekken welke vogels we kunnen zien en horen.

Er zijn drie excursieleiders aanwezig, dus we gaan met maximaal 12 personen per gids op pad zodat iedereen optimaal van de vogels kan genieten.

Ervaring met vogels kijken is leuk, maar niet nodig. We oefenen om de zang te onderscheiden. Het gaat om de gewone vogels, maar een bijzondere waarneming kan altijd. Na afloop is er gelegenheid om samen koffie of thee te drinken in de Natuurtuin: Goffertweg 19. Als u een kijker hebt, dan deze graag meenemen.

Inschrijven kan via onderstaande link:

<https://www.vogelweek.nl/alle-activiteiten/> zoeken op postcode 6532 AA

16 APRIL EETBARE EN GENEESKRACHTIGE KRUIDENTOCHT

Wat als we in plaats van onkruid te wieden, het ook kunnen oogsten en opeten?

Je zal versteld staan, veel van onze algemene 'onkruiden' zijn eetbaar voor de mens. Bovendien zijn ze vaak erg lekker en gezond. Op 16 april gaan we onder begeleiding van wildplukgids Lene Bijnens in de Natuurtuin Goffert op ontdekking naar deze bijzondere planten. En ja hoor, we zullen zeker kunnen proeven!

Anmelden

Je kan je voor donderdag 13 april aanmelden via info@natuurtuingoffert.nl of via het nummer 024 354 1729. Wees er snel bij, want de plaatsen zijn beperkt. De kruidentocht vindt plaats op zondag 16 april van 10.30 uur tot 12.30 uur. Plaats en informatie: Educatieve Natuurtuin Goffert, Goffertweg 19.

“IN DE BAN VAN HET MYSTERIEUZE DIEN”

Vanaf nu kunnen alle Nijmeegse basisscholen het lespakket ‘In de ban van het mysterieuze dier!’ boeken via De Bastei. De natuurtuin komt ook voor in dit spannend verhaal.

<https://www.nieuwsuitnijmegen.nl/Nieuws/13984/nijmeegs-mysterie-opgelost-door-basisschool-de-lanteerne.html>

GESPOT IN ONZE NATUURTUIN.....

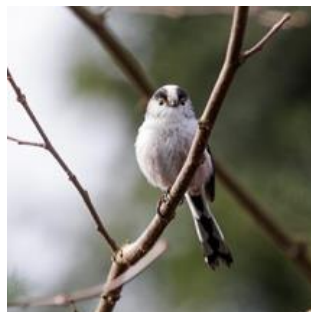
Goudhaantje

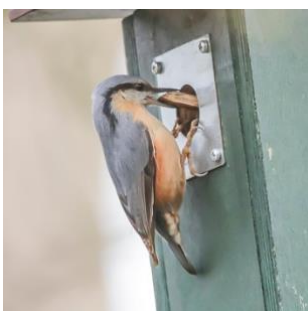
Vuurgoudhaantje

Staartmees

Boomklever

Onze educatievrijwilliger Pieter Buma fotografeerde deze prachtige vogeltjes in onze Natuurtuin.

Putter

Heggenus

Roodborst

Contact:
Stichting Educatieve Natuurtuin Goffert,
Goffertweg 19,
6233 AA Nijmegen

024-3541729
<https://natuurtingoffert.nl/>

educatieve Natuurtuin Goffert